

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. d)

Filosofie

Varianta 7

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. La baza teoriei drepturilor omului se află ideea potrivit căreia:
 - a. statul trebuie să asigure omului, ca ființă socială, drepturile pozitive
 - b. statul trebuie să guverneze prin intermediul oamenilor cu statut socio - economic superior
 - c. natura umană este anterioară societății, guvernământul trebuind să protejeze drepturile naturale ale tuturor oamenilor
 - d. drepturile omului se grupează în două mari categorii: drepturi pozitive și drepturi negative
2. Omul este considerat subiect axiologic, purtător și generator al valorilor în:
 - a. teoria cunoașterii
 - b. filosofia morală
 - c. metafilosofie
 - d. filosofia social - politică
3. Etimologic, termenul *democrație* înseamnă :
 - a. fiecare cetățean este liber să facă ce dorește
 - b. excluderea oricărei forme de constrângere socială
 - c. puterea poporului
 - d. participarea la guvernare prin intermediul reprezentanților aleși
4. Potrivit eudaimonismului aristotelic, binele:
 - a. reprezintă scopul tuturor acțiunilor, pentru că în vederea lui se fac toate celelalte
 - b. are caracter necesar, fiind expresia imperativului categoric
 - c. are ca fundament acțiunile realizate din datorie
 - d. este dorit de toți indiferent de acțiunile și deciziile noastre
5. Filosoful român L. Blaga susține că împlinirea sensului existenței omului este:
 - a. cultura
 - b. natura
 - c. natura culturalizată
 - d. conștiința sinelui
6. Deosebirea dintre *drepturile negative* și *cele pozitive* constă în aceea că, primele:
 - a. au în vedere formele de discriminare manifestate în societatea contemporană
 - b. sunt cu atât mai depline cu cât statul se implică mai puțin în viața indivizilor
 - c. apar numai în constituțiile statelor dezvoltate din punct de vedere economic
 - d. au în vedere asigurarea eliminării discriminărilor de gen și rasă
7. Conform teoriilor utilitariste:
 - a. plăcerea reprezintă un scop nedemn pentru omul moral
 - b. nu există un principiu unic, universal al moralității
 - c. utilitatea unei acțiuni este dată de valorile morale urmărite
 - d. moralitatea unei acțiuni depinde exclusiv de consecințele ei

8. Conform filosofiei lui Aristotel, *statul este o instituție naturală*, deoarece:
- funcționează după modele ideale regăsite în natură
 - este rezultatul instinctului socializării
 - tot ceea ce este bun aparține naturii
 - fără intervenția statului indivizii nu pot coexista
9. Este în acord cu imperativul categoric kantian următorul enunț:
- o acțiune este bună doar atunci când este mijloc pentru obținerea altui lucru
 - fiecare om este un scop în sine
 - există două categorii de oameni: cei puternici și cei slabi
 - scopul scuză mijloacele
10. Existențialismul lui J. P. Sartre afirmă că, *existența precedă esența*. Potrivit acestei idei:
- este respinsă existența reală a oricăror constrângeri
 - libertatea este raportată la constrângerile de natură exterioară
 - existența omului nu poate fi concepută fără a fi raportată la limite neînțelese de el
 - omul este lipsit de libertate

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Analizați succint, din perspectivă filosofică, problematica *rolului pe care îl are eroarea în cunoaștere*, având în vedere următoarele repere:

- numirea unui filosof care a abordat problematica rolului pe care îl are eroarea în cunoaștere **4 puncte**
- precizarea unei teze/perspective filosofice referitoare la rolul pe care îl are eroarea în cunoaștere **4 puncte**
- prezentarea tezei/perspectivei filosofice precizate **6 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivei filosofice pe care ați prezentat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **6 puncte**
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivei filosofice pe care ați prezentat-o **6 puncte**
- precizarea modului în care poate fi analizată semnificația conceptului de *adevăr*, în condițiile acceptării caracterului failibil al cunoașterii umane **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Deși filosofia este incapabilă să ne spună cu certitudine care este adevăratul răspuns la întrebările pe care le ridică, ne poate sugera multe posibilități care ne lărgesc orizontul gândirii și o eliberează de tirania obișnuinței. Astfel, dacă, pe de o parte, diminuează sentimentul nostru de certitudine cu privire la ce sunt lucrurile, pe de altă parte, filosofia sporește mult cunoașterea noastră despre ce pot fi acestea; alungă dogmatismul oarecum arogant al acelor care nu au călătorit în regiunea întrebării eliberatoare și menține vie capacitatea noastră de a ne mira, prezentându-ne lucrurile obișnuite dintr-o perspectivă neobișnuită.

(Bertrand Russell, *Problemele filosofiei*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale filosofiei. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *filosofie* și *îndoială*. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Termenul *democrație* are atât semnificația unui regim politic, cât și pe cea de ideal, de principiu sau finalitate politică.

- Menționați trei caracteristici ale democrației. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, raportul existent între stat și cetățean, într-un regim politic democratic. **4 puncte**